

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) ir kodas; Fakultetas, katedra
Teorinė fonologija	Filologija (H004); Filologijos, Lietuvių kalbos
Studijų būdas	
IŠ VISO KREDITŲ	
8	

Dalyko anotacija

Teorinės fonologijos kurso dėmesio centre – fonologijos istorija ir pagrindinių krypčių apžvalga: Prahos mokyklos idėjos; teorinei fonologijai svarbūs Kopenhagos mokyklos, arba glosematikos, idėjos; klasikinė (negeratyvinė) fonologija ir teorinis bei praktinis jos principų panaudojimas kalbų bei tarmių tyrimams ir lingvistinei rekonstrukcijai; generatyvinės fonologijos pasiekimai; kognityvinės fonologijos principai. Metodologinis šio kurso pamatas – Kopenhagos, Prahos ir generatyvinės fonologijos mokyklų fundamentinių idėjų sintezė. Plačiai remiamasi akustinės fonetikos pasiekimais, supažindinama su svarbiausiais jos metodais (ypač spektrine analize).

Pagrindinės kurso temos: pagrindinės fonologijos mokyklos ir kryptys; kalbos garsų ir jų požymių funkcijos; fonologinių elementų tipai; fonemos ir jų nustatymo metodika; sintagminiai ir paradigminiai fonologinių elementų santykiai; neutralizacijos reiškiniai; prozodiniai elementai (kirtis, priegaidės, tonai, moros); artikuliaciniai ir akustiniai fonemų diferenciniai požymiai; statistinės fonologinių sistemų charakteristikos, jų nustatymo metodai.

Kursas skiriamas doktorantams (ne tik filologams). Studijų būdas – paskaitos, konsultacijos ir individualus darbas; kurso trukmė – 200 val.; atsiskaitymo forma – egzaminas raštu.

Pagrindinė literatūra

Girdenis A. Teoriniai lietuvių fonologijos pagrindai. Vilnius, 2003.
 Girdenis A. Theoretical Foundations of Lithuanian Phonology. Vilnius, 2014.
 Trubetzkoy N. S. Grundzüge der Phonologie. Prague, 1939. Volume 7 of Travaux du Cercle linguistique de Prague.
 Goldsmith J. A., J. Riggle, and A. C. L. Yu, eds. The Handbook of Phonological Theory. 2nd ed. Wiley-Blackwell, 2014.
 Hayes B. Introductory Phonology. Wiley-Blackwell, 2008.
 Kaye J. Phonology: A Cognitive View. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, 1989.
 Chomsky. N. & M. Halle. The sound pattern of English. New York: Harper and Row, 1968.
 Kenstowicz M. and Ch. Kisseberth. Generative Phonology: Description and Theory. Academic Press, 1979.
 Lakoff G. Cognitive Phonology. In: Goldsmith-John (ed.). The Last Phonological Rule: Reflections on Constraints and Derivations. Chicago: U. of Chicago P., 1993. 117-45.
 Välimaa-Blum R. Cognitive phonology in construction grammar: Analytic tools for students of English. Berlin: Mouton de Gruyter, 2005.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Vytautas Kardelis	dr.	profesorius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kardelis V., 2018, Arealinis tipologinis lietuvių tarmių kompleksiskumas. Aukštaičiai, Vilnius. 2. Kardelis, Vytautas. Pietų aukštaičių salos: geografija ir tipologija // Vakarų ir pietų aukštaičiai: tarmių ir kitų kalbų kontaktai, Vilnius:

			<p>Lietuvių kalbos institutas, 2022, 305–327.</p> <p>3. Kardelis, Vytautas. Rytų aukštaičių vilniškių konsonantizmo tyrimų perspektyvos // Rytų aukštaičių patarmė: kaita ir pokyčiai. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2018, 33–58.</p> <p>4. Kardelis, Vytautas. Trys klausimai dėl lietuvių kalbos prozodinės sistemos // Lietuvių kalba [Elektroninis išteklius]. Vilnius : Vilniaus universitetas. 2017, Nr. 11.</p>
<p>Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.</p>			
<p>Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė</p>			